

Cronologia de les dades més significatives de la vida i el treball científic d'Antoni de Martí i Franquès

AGUSTÍ CAMÓS CABECERAN

Centre d'Història de la Ciència. Universitat Autònoma de Barcelona

- 1750 Neix a Altafulla, fill d'Antoni Martí i Gatell i Maria Franquès Gatell, ambdós amb nombroses propietats. Es tracta del primer fill del matrimoni.
- 1752 Neix la seva germana, Josepa.
- 1754 Neix el seu germà, Ramon.
- 1757 Mor la seva mare.
- 1764 Estudia a la Universitat de Cervera.
- 1772 Estableix el seu domicili a Altafulla.
- 1773 Es casa amb Isabel Mora i Franquès. Tingueren vuit fills: Francesc, Joaquim, Joan, Antoni, Raimunda, Maria, Josepa i Filipa.
- 1786 És un dels socis fundadors de la Sociedad Económica de Amigos del País de Tarragona. El seu pare va ser nomenat tresorer i ell, vicetresorer.
- 1786 Ingressa a la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona, a la Secció de Pneumàtica.
- 1787 Llegeix a la Real Academia de Ciencias la «Memoria sobre algunas producciones que resultan de la combinación de varias substancias aeriformes» i la «Memoria sobre el aire vital de las plantas y particularmente de la pita».
- 1788 Fa l'anàlisi de la composició de l'aire al Teatre de la Santa Creu de Barcelona. En els mateixos mesos en faria moltes d'altres tant en edificis de Barcelona i Tarragona com a l'aire lliure.
- 1790 Llegeix a la Real Academia de Ciencias la «Memoria sobre la cantidad de aire vital que se halla en el aire atmosférico y sobre varios métodos de conocerla». Ingressa a la Real Academia Médico-Práctica de Barcelona com a soci lliure.
- 1791 Llegeix a l'Academia Médico-Práctica la memòria *Experimentos y observaciones sobre el sexo de las plantas*, que es publica el mateix any.
- 1792 Llegeix a la Real Academia de Ciencias la «Memoria sobre los productos de la mezcla de distintas substancias aeriformes».
- 1793 Coneix Méchain en la seva primera expedició per a la mesura del meridià i presència el greu accident que aquest pateix amb una màquina d'extreure aigua.

- 1794 Mor el seu pare. Ha d'administrar els nombrosos negocis que hereta. Participa en l'organització del sometent del cantó d'Altafulla durant la Guerra Gran.
- 1795 Es publica al *Memorial Literario e Instructivo de la Corte de Madrid* la memòria sobre l'aire atmosfèric en tres fascicles.
- 1797 Antoni Cibat s'endú els originals de les tres memòries que Martí presentà a la Real Academia de Ciencias, que mai no foren retornats.
- 1798 Trasllada la seva residència d'Altafulla a Tarragona, on instal·la el seu gabinet i la biblioteca.
- 1800-1801 Viatja per Europa visitant universitats, acadèmies i hospitals. Assisteix a una sessió de l'Institut de France presidida per Napoleó.
- 1801 Col·labora amb Juan Smith en la vacunació antiveròlica de Tarragona. També col·labora en la creació d'una escola de dibuix també a Tarragona. Es publiquen a París i Londres resums de la seva memòria sobre la composició de l'aire en el *Journal de Physique, de Chimie et d'Histoire Naturelle* i a *The Philosophical Magazine*.
- 1803-1808 Col·labora amb Méchain, Biot i Aragó en les noves expedicions per a la mesura del meridià.
- 1803 Es produeix al port de Barcelona un brot de febre groga que fa que s'interessi en aquesta malaltia. La segona expedició per a la mesura del meridià de París instal·la un vèrtex a la muntanya de la Guardiola de Tamarit, propietat de Martí.
- 1804 Participa amb Francesc Santponç i Cristòfol Montiu en el disseny d'una màquina per treure aigua.
- 1805 Apareixen a la revista alemanya *Annalen der Physik* els seus experiments sobre la composició de l'aire.
- 1806 Martí acull Biot a casa seva perquè es recuperi d'una greu malaltia. Assisteix a diverses sessions a la Real Academia de Ciencias.
- 1807-1809 Es publica en diferents revistes europees una carta de Biot a Berthollet en què elogia el treball científic de Martí.
- 1809 Durant la Guerra del Francès forma part de la Junta Superior del Govern de Tarragona i el seu Corregiment fins al 1811.
- 1811 Les tropes napoleòniques ocupen Tarragona i saquegen el seu gabinet i la biblioteca. Antoni de Martí resulta ferit i es refugia a la catedral.
- 1816-1831 Continua fent un intens treball experimental, que recull en les tres mil pàgines manuscrites que es conserven.
- 1819 S'entrevista amb Fèlix Torres Amat a Barcelona per resoldre les contradiccions que tenia entre les seves creences religioses i científiques.
- 1821-1822 Participa en una comissió per tal d'establir estudis universitaris a Tarragona.
- 1829-1830 Resideix a Barcelona i participa en tertúlies científiques.
- 1830 Torna a Tarragona.
- 1832 Mor a Tarragona.